

Рекомендована тематика наукових досліджень та дипломних робіт студентів

кафедри фізичної географії та картографії

2019

***Науковий керівник – доцент
БАЙНАЗАРОВ АНАТОЛІЙ МИХАЙЛОВИЧ***

1. Картографічне забезпечення освітнього процесу в Новій українській школі.
2. Картографічне забезпечення інклюзивної освіти.
3. Картографічне забезпечення сталого розвитку об'єднаної територіальної громади.
4. Розробка комплексної серії карт об'єднаної територіальної громади.
5. Розробка серії карт освітнього комплексу міського адміністративного району.
6. Розробка серії карт освітнього комплексу об'єднаної територіальної громади.
7. Розробка оперативних картографічних творів для освітнього моніторингу.
8. Картографічне забезпечення шкільного спецкурсу «Харківщинознавство».
9. Картографічне забезпечення шкільних профільних географічних курсів.
10. Картографічне забезпечення шкільного курсу «Загальна географія» (6 клас).
11. Картографічне забезпечення шкільного курсу «Материки та океани» (7 клас).
12. Картографічне забезпечення шкільного курсу «Україна у світі: природа, населення» (8 клас).
13. Картографічне забезпечення шкільного курсу «Україна і світове господарство» 9 клас).
14. Картографічне забезпечення шкільного курсу «Географія: регіони та країни» (10 клас).
15. Картографічне забезпечення шкільного курсу «Географічний простір Землі» 11 клас).
16. Розробка навчального посібника з топографії та картографії для 8 класу середньої школи.

17. Розробка лабораторного практикуму з курсу «Картографія» для вищих навчальних закладів.
18. Розробка навчального посібника з курсу «Фізична географія материків та океанів» для вищих навчальних закладів.
19. Розробка методичних вказівок до виконання практичних робіт з курсу «Фізична географія материків та океанів» для вищих навчальних закладів.
20. Розробка навчального посібника з курсу «Географія міжнародного туризму» для вищих навчальних закладів.
21. Розробка методичних вказівок до виконання практичних робіт з курсу «Географія міжнародного туризму» для вищих навчальних закладів.
22. Розробка навчального посібника з курсу «Рекреаційно-туристське природокористування» для вищих навчальних закладів.
23. Розробка методичних вказівок до виконання практичних робіт з курсу «Рекреаційно-туристське природокористування» для вищих навчальних закладів.
24. WEB- картографування для потреб управління освітньою сферою
25. Аналіз розвитку картографування освітньої сфери
26. Розробка атласу соціально-економічного розвитку регіону
27. Розробка стінної економічної карти Харківської області.

***Науковий керівник – професор
ЖЕМЕРОВ ОЛЕКСАНДР ОЛЕГОВИЧ***

1. Державні документи про освіту в Україні. Шкільна географія на сучасному етапі і в перспективі.
2. Історія розвитку шкільної географії у ХІХ ст. Внесок К.Д. Ушинського і Д.Д. Семенова в дидактику географії. Стаття М.В. Гоголя «Думки про географію».
3. Історія розвитку шкільної географії в ХХ ст. Внесок А.А. Івановського і М.М. Баранського в дидактику географії. Становлення національної системи освіти в Україні.
4. Основи побудови і змісту курсу географії в загальноосвітніх школах України. Аналіз

- діючих програм з географії. Значення географії у вихованні та розвитку учнів.
5. Предмет і завдання методики викладання географії. Зв'язок методики з методологією географії, географічними дисциплінами, педагогікою, психологією, логікою.
  6. Програма для шкіл з профільним навчанням географії (10 клас). Викладання географії у закладах профільної освіти.
  7. Програми для шкіл з профільним навчанням географії (11 клас). Викладання географії у закладах профільної освіти.
  8. Перевірочні завдання тестового типу з географії. Програмований контроль рівня навчальних досягнень учнів на уроках географії.
  9. Прийоми роботи з текстом підручника географії. Програмований текст та використання елементів програмованого навчання у сучасних підручниках географії.
  10. Географічні уявлення, поняття, уміння та навички. Принципи формування загальних географічних понять (на прикладі різних курсів шкільної географії).
  11. Географічний кабінет, географічний майданчик та екологічна стежина, їх роль у навчанні. Географічні дослідження у школі.
  12. Практичні і самостійні роботи з географії. Їх роль у формуванні умінь та навичок. Практичні роботи творчого рівня.
  13. Методика використання технічних засобів навчання на уроках географії. Комп'ютеризація навчального процесу з географії.
  14. Особливості формування понять, умінь та навичок у курсі «Географія. Материка та океани (7 клас). Шляхи реалізації у курсі типових планів географічних характеристик.
  15. Елементи програмованого навчання та алгоритмізація в шкільній географії. Нові тенденції у викладанні географії
  16. Рівні навчальних досягнень учнів, співвідношення цих рівнів із методами навчання (на прикладі різних курсів шкільної географії).
  17. Рольові ігри на уроках географії у 10 класі. Організація рольових ігор.
  18. Система практичних робіт із контурними картами у шкільних курсах географії.
  19. Прийоми роботи зі шкільними географічними картами. Карта як сучасний засіб навчання географії.
  20. Мета і види перевірки навчальних досягнень учнів на уроках географії. Нові форми контролю знань. Оцінка і критерії оцінювання навчальних досягнень учнів за 12-бальною шкалою.
  21. Урок як основні форма організації навчального процесу в школі. Уроки нетрадиційної форми – інтегровані, бінарні, ігрові та ін.
  22. Види індивідуальної перевірки навчальних досягнень учнів з географії. Різномірне перевірочні завдання.
  23. Шляхи підвищення ефективності уроку та рівня навчальних досягнень учнів із географії. Використання інноваційних ідей на уроках географії.
  24. Географічні дослідження і спостереження. Їх роль у формуванні географічних понять і уявлень.
  25. Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки шкільної географії. Зв'язок змісту шкільної географії з красзнавством. Проблема інтеграції знань.
  26. Графічне конспектування на уроках географії (структурно-логічні схеми, аркуші опорних сигналів, картографічні конспекти, конспекти-матриці).
  27. Графічна наочність (схеми, графіки., діаграми) у формуванні понять економічної та соціальної географії.
  28. Підручник – основний посібник для учнів. Методичний апарат підручника та робота з ним. Електронні підручники з географії.
  29. Географічні екскурсії в природу. Мета, зміст і завдання екскурсій. Методика організації та проведення їх.
  30. Наочність у викладанні географії та її значення. Аеро- та космічна фотоінформація у навчанні географії.
  31. Система позакласної і позашкільної роботи з географії. Значення позакласної і позашкільної роботи. Станція юних туристів як один із центрів позашкільної роботи.
  32. Проблемне навчання в шкільній географії. Розвиток пізнавального інтересу і самостійності в роботі учнів.
  33. Науково-дослідницькі роботи учнів – членів Малої Академії наук України, проведення конкурсів МАН.
  34. Методика роботи з цифровими показниками на уроках економічної і соціальної географії у школі.
  35. Географічні ігри на уроках у 6-7 класах. Ігри на місцевості при вивченні теми «План і карта».
  36. Робота з глобусом та географічними картами на уроках фізичної географії. Шкільні атласи з географії. Електронні карти та атласи.
  37. Використання зовнішнього незалежного оцінювання з географії як діагностику сформованості знань, умінь і навичок з географії.
  38. Географічні олімпіади. Мета і завдання олімпіад. Типи завдань, організація і проведення олімпіад.
  39. Метод проектів і можливості його застосування під час вивчення географії.

40. Освітні сайти, як інструмент підготовки до уроків географії.
41. Розвиток критичного мислення на уроках географії.
42. Розвиток системи геолого-геоморфологічних знань та методичні прийоми їх вивчення у шкільній географії.
43. Розвиток системи метеоролого-кліматичних знань та методичні прийоми їх вивчення у шкільній географії.
44. Шляхи формування пізнавального інтересу учнів при вивченні географії.
45. Шкільна географія за кордоном. Світові тенденції її розвитку.

Науковий керівник – доцент
КЛИМЕНКО ВАЛЕНТИНА ГРИГОРІВНА

1. Гідрокліматичні ресурси Харківської (або іншої) області та їх картографування
2. Гідролого-екологічна характеристика поверхневих вод басейну Сіверського Дінця та їх картографування
3. Гідроекологічна оцінка поверхневих вод району області
4. Туристично-екскурсійні ресурси Одеського регіону
5. Оцінка та прогнозування якості природних вод басейну Сіверського Дінця (або інших річок України)
6. Сучасний гідрохімічний стан водосховищ Харківської області
7. Водні ресурси Харківської області (або іншої області України): стан, використання
8. Особливості формування гідроекологічного режиму водних об'єктів в зоні Зміївської ГРЕС
9. Вивчення водних об'єктів у шкільному курсі географії України
10. Особливості водного режиму річок Харківської області (іншої області) і методики їх вивчення у вищій школі
11. Малі річки України (областей): дослідження, стан, використання
12. Малі річки Харківщини: стан, використання
13. Господарське використання водних ресурсів та охорона їх від забруднення і виснаження
14. Методичні інновації у викладанні курсу «Загальна гідрологія з основами океанології у вищій школі»
15. Топоніміка річок України та її використання на уроках географії

16. Екологічні проблеми зони впливу Чорнобильської аварії
17. Економічна оцінка водних ресурсів Харківської області
18. Еколого-економічна оцінка природних ресурсів Харківської (або іншої) області
19. Туристичні водні ресурси річок України (або областей)
20. Еколого-економічна оцінка водних ресурсів України
21. Оцінка водних ресурсів України та їх картографування
22. Впровадження сучасних технологій навчання фізичної географії України у вищій освіті
23. Туристичні ресурси областей України, їх оцінка та використання
24. Розвиток водного туризму в Україні
25. Екологічна мережа області: проблеми та перспективи
26. Еколого-географічна характеристика природно-заповідного фонду області.

Науковий керівник – професор
ПЕРЕСАДЬКО ВІЛІНА АНАТОЛІВНА

1. Теорія геозображень: історія, стан і перспективи
2. Властивості геозображень, як моделей дійсності і засобів комунікації
3. Трансформація графічних образів
4. Геоіконометрія: властивості, можливості, застосування в науках про Землю
5. On-line картографування регіонального розвитку (на прикладі території вибраної студентом і за тематикою обраною студентом)
6. Розвиток географії в ХНУ імені В.Н.Каразіна
7. Історія картографічних досліджень в ХНУ імені В.Н. Каразіна
8. Застосування картографічного методу дослідження при вивченні якості атмосферного повітря (на прикладі території вибраної студентом)
9. Застосування картографічного методу дослідження при вивченні якості поверхневих і підземних вод (на прикладі території вибраної студентом)
10. Застосування картографічного методу дослідження в оцінці динаміки зміни якості земель ((на прикладі території вибраної студентом))
11. Розробка географічних карт для дітей дошкільного і молодшого шкільного віку

12. Психологічні аспекти сприйняття геопросторової інформації різними віковими групами користувачів
13. Історико-краєзнавче картографування: стан, тенденції і перспективи
14. Картографування літературної спадщини
15. Картографування розвитку православ'я в регіонах України та за її межами
16. Картографування виборчих процесів в Україні
17. Карти динаміки: історія і перспективи розвитку
18. Прогнозне картографування: історія, стан і перспективи
19. Моделювання в географії-трансформація підходів
20. Динамічне картографування: можливості і перспективи.

***Науковий керівник – доцент
ПОЛІЩУК ЛЮДМИЛА БОРИСІВНА***

1. Дослідження природоохоронно-екологічних проблем окремих регіонів України
2. Дослідження рельєфу певних територій України
3. Природоохоронно-екологічні знання в шкільній географії
4. Географічні засади раціонального використання природних ресурсів та охорони природи певних територій України
5. Завдання географії у підготовці кадрів з охорони довкілля
6. Розробка інформаційного та екскурсійного матеріалу для вивчення рельєфу в шкільній географії
7. Розробка інформаційного та екскурсійного матеріалу для вивчення антропогенних ландшафтів в шкільній географії
8. Розробка інформаційного та екскурсійного матеріалу для вивчення антропогенного рельєфу в містах України
9. Розробка інформаційного та екскурсійного матеріалу для вивчення природоохоронно-екологічних проблем в шкільній географії
10. Дослідження впливу господарської діяльності на природне середовище
11. Дослідження природно-ресурсного потенціалу для вирішення природоохоронно-екологічних проблем окремих територій України
12. Дослідження природного середовища міст України.

***Науковий керівник – доцент
ПРАСУЛ ЮЛІЯ ІВАНІВНА***

1. Організація краєзнавчої роботи

2. Організація спортивно-туристичної та туристично-краєзнавчої роботи у закладах середньої чи вищої освіти, в позашкільних закладах
3. Організація початкової дослідницької роботи в туристичних походах школярів і студентів
4. Розвиток пізнавальних здібностей учнів та студентів засобами туризму
5. Туристична освіта як складова безперервної освіти географів
6. Методичне забезпечення туристичної підготовки студентів-географів
7. Методичне забезпечення викладання фахових дисциплін, географії у закладах середньої освіти, позакласної роботи
8. Топографо-картографічна складова у ліцеях з посиленою військово-фізичною підготовкою
9. Дослідження туристично-рекреаційних ресурсів певної обраної території
10. Методика оцінки та оцінка природних, історико-культурних та соціально-економічних ресурсів окремих територій, для потреб різних видів туристсько-рекреаційної діяльності
11. Дослідження регіональних туристично-рекреаційних систем для потреб дитячого, юнацького і молодіжного, зеленого, подієвого, спортивного, пізнавального та інших видів туризму
12. Інноваційні види туризму
13. Розвиток туризму на заповідних територіях
14. Транскордонне співробітництво у галузі туризму
15. Виробничий (чи інший вид) туризм в Україні (або в окремих територіальних одиницях)
16. Розробка термінологічних словників
17. Екскурсійна діяльність на окремих територіях, дослідження екскурсійного потенціалу, розробка мережі маршрутів
18. Міжнародна рекреаційно-туристична діяльність та чинники її розвитку (на прикладі окремих країн, порівняльної характеристики, світовий простір з точки зору різних видів туристичних ресурсів чи видів туризму)
19. Картографування туристично-рекреаційного потенціалу адміністративного району чи області
20. Картографування ресурсів розвитку окремих видів туристично-рекреаційної діяльності
21. Атласне картографування для потреб туризму та рекреації, для різних вікових і соціальних категорій, традиційне, геоінформаційне, мультимедійне

22. Регіональна туристична геоінформаційна система
23. Розробка картографічного довідника «Туристичні ресурси», «Туристична (рекреаційна) діяльність»
24. Інформаційно-картографічне забезпечення туристичної діяльності
25. Польові дослідження ґрунтів окремих територій.

Науковий керівник – доцент
РЕШЕТЧЕНКО СВІТЛАНА ІВАНІВНА

1. Характеристика кліматичних умов України.
2. Особливості зміни кліматичних умов на початку ХХІ століття.
3. Дослідження змін кліматичних умов України.
4. Температурно-вологісний режим Харківщини.
5. Вітровий режим Харківщини на початку ХХІ століття.
6. Особливості загальної атмосферної циркуляції у ХХ- ХХІ століттях.
7. Зміни атмосферної циркуляції на території України на початку ХХІ століття.
8. Дослідження стихійних гідрометеорологічних явищ регіону.
9. Мікрокліматичні дослідження території.
10. Фітокліматичні дослідження території.
11. Зміни глобальної кліматичної системи.
12. Вплив клімату на сільське господарство.
13. Агрокліматичне районування будь-якої території.
14. Дослідження впливу кліматичних умов на забудову території.
15. Вивчення біокліматичного потенціалу будь-якої території.
16. Вплив кліматичних показників на гідрологічний режим річок.
17. Агрокліматичні умови спустелювання в Україні.
18. Вплив метеорологічних умов на водність басейну річки.
19. Дослідження атмосферних явищ на території Харківщини.
20. Вплив сонячної активності на температурний режим території України.
21. Дослідження вітрового режиму території.
22. Особливості формування знань про погоду, клімат у профільній (загальноосвітній) школі.
23. Дослідження змін показників радіаційного балансу території.
24. Вивчення впливу змін кліматичних показників на ландшафти.

Науковий керівник – ст. викладач
СВІР НАТАЛІЯ ВІКТОРІВНА

1. Розвиток творчості і самостійності учнів у навчальному процесі з географії
2. Методика формування географічних знань і вмінь учнів основної школи
3. Формування пізнавальних інтересів учнів на уроках географії і в позакласній роботі
4. Формування географічних знань і вмінь у дитячому садку та в початковій школі
5. Методика організації та проведення практичних робіт з географії в школі
6. Розробка системи тестів для різних курсів географії
7. Диференціація навчання географії в загальноосвітній школі
8. Розробка комп'ютерних посібників та методика їх використання при вивченні географії в школах і вищих навчальних закладах
9. Використання комп'ютерних технологій у викладанні географії
10. Міжпредметні зв'язки шкільної географії та їх використання на уроках в школі
11. Розробка підручників, посібників і словників з географії та методика їх використання у процесі вивчення географії
12. Розробка системи наочних посібників для різних шкільних географічних курсів та їх використання у навчальному процесі
13. Дидактичні функції контролю знань учнів з географії
14. Форми і методики контролю та оцінювання рівня знань і вмінь учнів з географії
15. Нетрадиційні форми проведення уроків географії як засіб підвищення пізнавальної активності учнів
16. Вивчення та узагальнення передового педагогічного досвіду вчителів географії України
17. Методика вивчення шкільних курсів географії з використанням краєзнавчих матеріалів
18. Форми і методи краєзнавчих досліджень школярів
19. Використання матеріалів краєзнавчих екскурсій на уроках географії та в позакласній роботі
20. Географічне краєзнавство як форма розвитку пізнавальних інтересів учнів
21. Методика викладання географії у профільних і спеціалізованих школах
22. Організація та методика проведення магістерської практики у вищих навчальних закладах.

Науковий керівник – доцент
СІННА ОЛЕНА ІВАНІВНА

1. Картографічне та геоінформаційне забезпечення природоохоронних територій, зокрема національних природних парків.
2. Польові фізико-географічні дослідження, у тому числі із застосуванням ГІС-засобів.
3. Функціональний аналіз ландшафтів.
4. Естетико-ландшафтознавча оцінка території.
5. Ретроспективний аналіз розвитку територій на основі картографічних даних.
6. Гідролого-геоморфологічні дослідження на основі ГІС.
7. Геопросторовий аналіз умов проживання видів, геоінформаційний та картографічний методи в біологічних дослідженнях, біогеографічне картографування.
8. Картографічне забезпечення музеїв та інших закладів природничої спрямованості (музеї природи, краєзнавчі музеї, ботанічні сади, екопарки тощо).
9. Застосування геоінформаційних систем у дослідженнях природних компонентів і комплексів району Української антарктичної станції «Академік Вернадський».
10. Геоінформаційний та картографічний методи в археології.

Науковий керівник – професор
ЧЕРВАНЬОВ ІГОР ГРИГОРОВИЧ

1. Нематеріальне природокористування
2. Техногенне ландшафтознавство
3. Геоекологічні проблеми Харківщини

Науковий керівник – ст. викладач
ПОПОВИЧ НАТАЛІЯ ВАЛЕРІЇВНА

1. Картографування соціально-економічних явищ і процесів.
2. Картографічне обґрунтування територіального планування.
3. Картографічне забезпечення стратегій розвитку територій.
4. Застосування прийомів картографічного аналізу в процесі соціально-економічних досліджень.
5. Сучасний стан та перспективи картографування міст.
6. Оцінка транспортно-функціональної зручності населених пунктів засобами ГІС.
7. Геоінформаційне моделювання розміщення певних галузей економіки у містах.

8. Напрями застосування ГІС для оцінки сприятливості середовища для... (наприклад, цілей рекреації).
9. Можливі напрями інтеграції викладання географії та іноземних мов у середній школі.
10. Особливості викладання географічних дисциплін англійською мовою у вищій школі.

Науковий керівник – доцент
БУБИР НАТАЛІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА

1. Земельний кадастр та використання земель на регіональному рівні (сільська рада, об'єднана територіальна громада та ін.)
2. Структура і використання земельного фонду регіону (базової сільської ради, територіальної громади, адміністративного району, області)
3. Антропогенні перетворення та використання земель (на прикладі території вибраної студентом)
4. Раціональне використання земель адміністративного району або області
5. Зміни в природних комплексах та раціональне використання земель на регіональному рівні
6. Конструктивно-географічний аналіз земельних ресурсів регіону (на прикладі території вибраної студентом)
7. Проект оптимізації агроландшафту на території ради базового рівня.
8. Формування землекористувань на території району в умовах земельної реформи
9. Реформування земельних відносин та проблемні аспекти ведення державного земельного кадастру на регіональному рівні
10. Картографування природних та антропогенних явищ і процесів з метою оптимізації процесів землевпорядкування
11. Оптимізація розвитку територій населених пунктів.
12. Online моніторинг земель сільськогосподарського або несільськогосподарського підприємства, населеного пункту, базової сільської ради, територіальної громади.
13. Online моніторинг поширення несприятливих процесів природного та антропогенного походження територією населеного пункту, базової сільської ради, територіальної громади.
14. Картографування земель сільської ради на базі ГІС та WEB-технологій
15. Створення автоматизованої інформаційної системи земельного кадастру на території ради базового рівня.

16. Кадастровий землеустрій і використання земель на території ради базового рівня
17. Землеустрій земель природно-заповідного фонду
18. Застосування ГІС-технологій для вирішення завдань землепорядного проектування на регіональному рівні.
19. Проектування баз геопросторових даних для потреб землекористування (на прикладі території вибраної студентом)
20. Створення геоінформаційної системи для підтримки прийняття рішень в галузі управління земельними ресурсами територій сільських рад.

Науковий керівник – доцент
БОРИСЕНКО КАТЕРИНА БОРИСІВНА

1. Сучасні підходи до проведення навчальних практик географів.
2. Гідрологічні дослідження.
3. Польові фізико-географічні дослідження.
4. Дослідження туристсько-рекреаційних ресурсів. Інноваційні види туризму. Краєзнавство.
5. Інноваційні методи викладання географічних дисциплін.

Науковий керівник – доцент
ШУЛКА БОРИС ОЛЕКСАНДРОВИЧ

1. Дослідження агроландшафтів регіону для потреб сільського господарства
2. Антропогенний вплив на формування агроландшафтів
3. Дослідження агрокліматичних особливостей регіону
4. Вивчення екстремальних кліматичних явищ та їх вплив на сільське господарство.
5. Аналіз агрокліматичних умов для потреб розвитку та оптимізації сільськогосподарства
6. Уточнення сучасного фізико-географічного районування території
7. Вивчення природно-кліматичних особливостей регіону та рекомендації з їх урахування.

Науковий керівник – ст. викладач
ПОПОВ ВЛАДИСЛАВ СЕРГІЙОВИЧ

1. Застосування методів ДЗЗ у фізико-географічних дослідженнях.
2. Проектування та розробка онлайн-ГІС, створення картографічних веб-додатків та геопорталів.
3. Застосування польових і мобільних ГІС у фізико-географічних дослідженнях.